

Inhoud

Een man zorgt voor zijn moeder. Een oude, lieve vos.
Overal briefjes.

11

Een stel op een boot. De keuze van een hond. Een wesp
in frisdrank. Een bevrijding.

15

Blond jong hip met speelgoedjongen. Mark gooit het
over de lappenpopboeg.

20

Terras. **Zestigers.** Fietstocht. Niet alle restaurants doen
er een koekje bij.

26

De visboer. Een klein dorpje. Ze zien altijd vooral die
hoofddoek. Als maïs voor goudvissen.

30

West-Afrika. Appartement c23. **Finse man.** Alleen.
Asbak vol peukjes shag.

34

Een gevonden meisje in het water. Friesland. Nacht.
En wat daaraan voorafging.

38

Stel van begin veertig. Geen kinderen. Nooit gewild
ook. Jarendertigwoning. Gezellig. Prille lente in maart.

43

Zwembad. Chloor en frituur. **Afzwekken voor het
A-diploma.** Man en vrouw kijken naar hun kind.

49

Pannenkoekenrestaurant. Rood-witgeblokte
gordijnen. Man en vrouw van midden dertig.
Fluisterboot. Zomer.

54

Twee meisjes van acht op het klimrek. BFF.
Nieuwbouwwijk in de winter.

59

Winterslapers. Een plek om te blijven. Je kunt een
staartje wel verbergen, maar je blijft het zien.

63

Een balkon zonder zeezicht. Ochtend. **Hotel in Spanje.** Vierenzestigjarige zangeres Dolores lakt haar teenagels.

68

Een weduwnaar. Appels. De krant. En nog altijd twee kopjes uit de kast pakken.

73

Tuincentrum. Medewerkster van rond de veertig in groene polo en beige afritsbroek. Zwarte randjes onder de nagels. Lentedag. Drukte.

77

Een bange moeder met een dochter van veertien.

Regen in een bos.

83

Lunchroom. **Twee mannen in pak.** Carpaccio op een bedje van rucola en een latte macchiato toe.

86

Een bejaarde mevrouw. Even een loopje. Beige kousen in beige schoenen.

92

Stalen sporttoestellen in het park. Zomer. **Een dik meisje van twintig.**

97

Zeventigers. Zomer. De voortuin ligt op het zuiden.
Maar daar is ook de weg.

103

Het wandelpad langs de weilanden van het dorp. Regen.

Een jonge vrouw met vier aangeliijnde honden.

108

Zomerfeest in het dorp. Bij slecht weer vieren
we het binnen.

114

De oude binnenstad. Scharrelen en mompelen.

Iedereen kent wel een dakloze.

120

Een nette oudere meneer. Een grote orka. Sea World.

Drie keer per dag een show. Lange rijen mensen.

123

*Een man zorgt voor zijn moeder.
Een oude, lieve vos. Overal briefjes.*

Ik heb een keer in de winter te lang voor het raam van een huis naar binnen staan kijken. Wanneer er 's avonds licht brandt binnen, zijn vensters kleine filmschermen waarop andermans levens worden vertoond. Meestal hebben mensen iets voor de ramen om inkijk te voorkomen. Grote planten in de vensterbank of vitrage. Dit huis niet. Ik zag een vrouw zitten in een ouderwetse bruinleren stoel, op een halve meter van de televisie. Een jongere man leek het huis een beetje op te ruimen. Misschien was het de hulp? Die zou 's avonds niet langskomen. Misschien was het haar zoon, die af en toe hielp met het sorteren van de post en het opruimen van de woonkamer.

- Hoelang duurt dat zuchten nog?
 - Nou zeg, jij hebt hier overal stapeltjes gemaakt.
 - Ssst, ik hoor de tv niet.
 - Je ziet de tv ook niet.

– Wel! Ik zit er nu heel dicht op, ik zie grote vlekken, het zijn mensen.

– Val je nog steeds in slaap in die stoel?

– Niet.

– Wel. Anja zei dat je weer een paar keer 's ochtends in je stoel zat te dutten toen ze langskwam.

– Anja moet een man.

Anja is haar dochter die nooit een vaste relatie heeft gehad en nu te oud is om nog samen met iemand te kunnen leven. Ik zie de mevrouw voor me 's nachts. In een donkere kamer met alleen de televisie aan, slapend in haar stoel.

Hij heet Hans. Ik zie voor me hoe Hans en zus Anja over een paar jaar in dit huis lopen en alles opruimen na de dood van hun moeder. Anja zal als eerste een briefje vinden achter het schilderij van een kip van Heyboer. Het briefje dwarrelt achter het schilderij vandaan wanneer ze het voorzichtig van de muur afhaalt.

– Kip. Voor Anja. Leuk voor in serre. Leeft je hond nog als je dit vindt? Mooie hond, zo'n herder met veel haar.

Ze zal haar broer erbij halen en hem het briefje laten zien. Een klein briefje in keurig handschrift, geschreven in telegramstijl. Ze weten niet hoelang het briefje hier al achter zat. De laatste jaren was ze in de war geweest en

schreef ze anders, dit briefje moet van vóór die tijd geweest zijn. De hond was al jaren dood, het moest minimaal tien jaar geleden zijn geschreven. Dit briefje kenmerkte haar vreemde gevoel voor humor.

Het tweede briefje wordt gevonden door de broer, in het keukenkastje, in een suikerpotje met een paar honderd gulden in papiergeld.

– Voor Hans. Koop een fiets. Je krijgt een buikje. Moeder.

Voor in de bijbel die op het nachtkastje lag, zat een derde briefje.

– Anja. Psalm 31. Let op: een paar tranen op de begrafenis en verder geen drama naderhand. Ik was mij ook best zat, net als jullie.

Broer Hans en zus Anja vinden in totaal negen briefjes. Ze leggen de briefjes mooi gesorteerd op de eettafel en kijken er een tijdje stilzwijgend naar. Soms pakken ze er eentje op, herlezen hem en leggen hem terug.

– Het servies is voor Hans want die heeft een gezin, Anja. Dan heb je vaker visite. Heb je al een bv, Hans? Je moet een bv. Had papa ook, veel beter.

Misschien staat op een van de briefjes waarom ze ze schreef. Misschien beschrijft een van de briefjes wel een

laatste wens. Broer en zus ruimen de spullen op en lezen hun briefjes. Maar zover is het nog niet. Ik zie nu een man die voor zijn moeder zorgt en niet weet dat er overal al briefjes verstoppt zijn.

*Een stel op een boot. De keuze
van een hond. Een wesp in frisdrank.
Een bevrijding.*

Ik begin bij de sprong van de hond.

Je maakt als hond niet gauw de keuze om van een boot af te springen. Om even te zwemmen misschien, maar om voorgoed weg te zwemmen, dat doe je niet. Zelfs niet als je chronisch getart wordt door de schelle stem van je bazin en de voorvoet van je baas, die steeds onder je buik duwt als je in de weg staat. Maar deze hond staat op het punt een keuze te maken. Hij heeft een blik in zijn ogen die ik niet ken van honden. Het lijkt of hij denkt. Ik zou ook niet weten waarom niet. Als je eten kunt zoeken en gevaar kunt herkennen, waarom dan niet bij het ontsnappen uit je eigen kleine hondenhel.

Je moet goed weten waarom de hond gesprongen is. Daarvoor moet je zes jaar terug in de tijd.

Als ik kijk naar de vrouw met de schelle stem dan zie ik dat zij heel graag een kindje had gewild. Dat kun je zien

aan hoe ze praat tegen de hond. Zoals vrouwen soms op-eens doen bij kleine dieren of baby's.

– Wat ben je toch een lieve baby, ja, wat een lieve baby, wat hebbie toch een lekkere toet, ja, zo'n lekkere toet.

Of:

– Wat is ze braaf, hè, ja, zo braaf, ze is zo'n lieve hond, hè, och, zo braaf, met zo'n mooie vacht, hè, ja, ze is zo braaf, hè?

Hele zinnen worden vaak een paar lange woorden: wad-diszetoehbraaf, waddiszebraafhè. En dan een vrij hoge, vragende: ja, ja, ja hè, braaf hè? erachteraan. Alsof de hond moet bevestigen dat ze braaf is. Maar de hond denkt aan de sprong. Al een tijdje.

Ik zit vanaf een eenzaam terras van een paviljoen te kijken naar een wesp die plagend rondjes vliegt boven mijn frisdrank. Ik wacht af tot ze besluit in de zoetigheid te duiken. De schelle stem van de hondenmoeder klinkt vanaf haar boot die aan een steiger ligt voor drie boten.

– Brokjes! Brokjes!

De hondenmoeder roept het alsof ze op de markt staat. Of de brokjes niet alleen voor haar hond bedoeld zijn, maar voor alle honden in de omgeving, zelfs voor mensen op het terras, mochten die zin krijgen in brokjes.

– Brokjes! Toe maar, kom naar de brokjes dan, kom maar lekker naar de brokjes, hè, ja.

Ik zie haar voor me als gastvrouw in een duur restau-

rant. Hoe ze de klanten naar hun tafel lokt, waar het voorgerecht al klaar staat. Met haar schelle stem waarvan glas gaat trillen en de opgediende kreeft z'n kop en scharen postuum in het lijfje terugtrekt.

Daar is de hond. Als honden al schouders hebben, dan hangen ze. Hij eet de brokjes. Ze aait hem onder het eten. Daar houdt hij niet van. De hond is bruin, middelgroot, een ondefinieerbaar soort. De vrouw is blond, lang en lijzig, gekleed in outdoorpak met een schraal gezicht. De man is afwezig. Bewust afwezig.

Misschien hebben de man en de hond wel eens onderonsjes over haar. Als zij met haar lange lijf naar de supermarkt slungelt om brokjes en biertjes te kopen. Dat de hond tegen hem zegt dat ze nog maar vier dagen hoeven te varen. Hij schrikt niet van het feit dat de hond kan praten. Hij zou het nog liever andersom zien: een zwijgende vrouw en een pratende hond. Maar dan wel met een laag, grommend stemgeluid. Soms kijkt de hond de man even aan. Als hij weer wordt opgetild, gekamd, als er aan pootjes wordt getrokken of verhalen en vragen te dicht bij zijn snoet in zijn ogen worden gesnerpt door de vrouw. Dan hebben ze even een verbond samen. Maar de man kan niet van de boot afspringen. Daarvoor is het water te ondiep en ze heeft een scheepshaak die snel bij zijn nek zou zijn als hij probeerde weg te zwemmen.

De man is in het vooronder en leest de krant.

De vrouw zit op het achterdek in een linnen klapstoel en praat tegen de hond. Hij staat, kwispelt niet, kijkt over het water en denkt.

De vrouw:

– Gaan we zo nog even koken, gaat mama jou voeren en even lekker in je dekentje daarna, ja dat vindt ie fijn, hè, zo braaf in z'n dekentje.

De hond:

– Niet het dekentje. Ik vind het niet fijn om in een de-
kentje te gaan. Ik kan mijn pootjes dan niet vrij bewegen.
Ik wil niet in het dekentje met gele berenprint, gerold als
een tortilla en dan gewiegd worden. Dat ik mezelf zo slap
houd, betekent niet dat ik het fijn vind. Ik wil niet kroe-
len in het dekentje.

De vrouw:

– Lekker kroelen in het dekentje, mama lekker kroelen
met je en dan misschien nog even lezen.

De hond:

– Je had een kindje moeten krijgen. Dat was beter
geweest. Die had een oranje reddingsvestje aangehad en
misschien had papa stiekem dopjes in de oren van het
kindje gedaan. Dopjes passen niet in mijn oren.

De wesp drijft op het laagje frisdrank in mijn glas. Ik
houd het glas op z'n kop zodat ze kan ontsnappen. Ik ben
een keer gestoken toen ik dat deed. Deze wesp vliegt

richting de boot met de hondenmoeder. Daar staat de hond te denken.

– Nu gaat mama even koken. Blijf jij braaf zitten, hè. Niet happen naar de wesp! Daar krijg je weer zo'n dikke lip van, dat is niet fijn voor kusjes!

Als de vrouw beneden in de boot is, zie ik de hond aan de rand van het dek staan en dan doet hij het: hij springt. Hij zwemt weg zonder om te kijken. Hij zwemt voorbij het paviljoen, voorbij de plas, een kronkelige rivier in. Zij zal zijn naam roepen en schreeuwen tegen de man. Ze zullen de boot starten en hem achternavaren. Maar de hond zal al uit het zicht zijn.

Hij klimt op de oever. Er staan wat koeien. Hij kruipt onder het schrikdraad door, schudt zich droog, blaft de koeien toe niet zo verbaasd te kijken. Hij rent en rent, weet niet waar hij heen gaat, maar hij redt zich wel. Nooit meer in het dekentje. Hij zal vanavond een schaap de strot doorbijten of een vuilnisbak omgooien, het maakt hem niet uit. Hij weet dat hij nooit meer geaaid zal worden; hoe hij nu aan het worden is. Dat maakt hem droef. En vrij. Hij weet: als ik op twee benen liep, was ik een zanger geworden, droef en vrij.